

OSEĆANJA I SAMOĆA

Naravno, priznajem, pa neka mi stoga bude oprošteno, nisam profesionalni i malko rutinirani književni kritičar već sam znatiželjni čitalac koji se ponešto razume u poeziju i ima raznolika iskustva sa njom, a voli da čita poeziju i luta kroz njene lavirinte jer smatra da ona govori o bitnim stvarima u našim životima. Prema tome, ovde neću govoriti o poeziji Danilova u celini, o njegovoj poetici i estetici jer ipak nisam neki stručnjak za njih i nisam njihov maksimalni poznavalac, mada sam dosta čitao poeziju Danilova. Ali posle čitanja i govorenja o njegovoj pesmi iz novije knjige *Vatra ispod snega*, mislim da ću pored svega reći ponešto o jednom od svojstava njegove celokupne poezije. Ova osobina poezije Danilova nije dominantna, ali je i ona, pored drugih svojstava, veoma karakteristična za poeziju koju piše.

Pesnik Aleksandar Ristović kaže: „Pesnici su čitaoci poezije koliko i drugi svet koji se bavi ovim.“ I još dodaje o poeziji: „...Kako postoji u dva nivoa, u nivou emocija i mašte, poezija zapravo i traži one koji poseduju emociju i maštu u nekom višem stepenu nego što je to uobičajeno kod prosečnih čitalaca.“ Ovo citiram ne zato da se pravim načitan i pametan već zato što je pametno i mudro, a jednostavno rečeno. Tako sam među pesmama Dragana Jovanovića Danilova odabrao pesmu „Udovica i mačak“. Ona možda nije najtipičnija za njegovu poeziju i možda nije među njegovim najboljim pesmama, mada je po meni vrlo dobra, međutim, ponavljam, moram reći da pokazuje jednu od karakterističnih dimenzija ove poezije.

Danilov, dakle, pored visoko estetske i refleksivne poezije, gde je najvažnije ulaženje u tanane nijanse jezika i građenje lepih, misaonih i tačnih pesničkih slika i izražavanje onoga što baš nije svakodnevno i možda od ovoga sveta, piše i poeziju koja je ličnija, ispovednija, direktnija, ljudski jednostavnija, pa mogli bismo i reći, poeziju koja je bliža takozvanoj stvarnosti u kojoj živimo i koja nas okružuje. Jedna od ovakvih pesama je i pesma „Udovica i mačak“, koja, po meni, zapravo, govori o samoći, a sve kroz odnos udovice prema njenoj domaćoj životinji, mačku. A o samoći pesma govori kroz sudbinu jedne žene, udovice, koja u zagrljaju drži umirućeg mačka, biće koje je možda na kraju još jedino nju volelo i svojim postojanjem i privrženošću razbijalo njenu samoću. Pesnik je napravio da reči pesme izgovara udovica, pa ona u prvom licu kaže: „Taj mačak što je godinama sa mnom/ delio teskobu i u kome videh/ gotovo božanstvo, umire mi u naručju.“ Dakle, ona pre svega opisuje svoju trenutnu situaciju. Mačak umire u njenom naručju i žena govori o svom odnosu prema mačku. Ona kaže da mačak misli da je ona neko i da mu u ovom trenutku može pomoći. Pesnik ga tu slika skoro kao da je on za nju božanstvo. I kaže da je mačak bio nehajan za budućnost i da je živio uvek u profinjenoj dosadi i rasipnoj lenjosti, a ne kao udovica u „vremenu koje razdire/ kao samovoljna okrutnost bogova“, i još govori o tom biću kroz koje je nju „Bog voleo“. Ovim apstraktnim rečima o bogovima, beznađu,

tačnosti sudbine, Danilov asocira svet o kojem inače peva i u svojim refleksivnim pesma. Pesma ima strukturu jednostavne i kratke a nežne priče, ali naracija u njoj je direktna, nemetaforična, i samo je snimak, odnosno ogoljena slika trenutka života jednog nesrećnog, samotnog ljudskog bića. Ova pesma je slobodnog stiha, narativna je, a pisana je govornim jezikom. Pesnik u njoj koristi samo nekoliko apstraktnih sintagmi. „Udovica i mačak“ je pesma sa kojom bi se mogao identifikovati, izjednačiti i u njoj bi mogao sebe pronaći i običan čitalac kome nisu bliske rafinirane nijanse, zagonetne poetske slike i složene asocijacije poezije, uzvišenog kazivanja i metafizičkih iskaza, već mu je blisko ono što se može opaziti i živeti neposredno u svakodnevici, a potresno je i ljudski tragično. U pesmi udovica sahranjuje mačka u bašti pod trešnjom, mačka koga je pesnik inače malko ironično nazvao Konzul, dakle kao živo biće i domaća životinja, a na osnovu tog imena možda predstavnik sveta odanosti i ljubavi. Sahranjuje ga i kaže da „je bio brži od mene da ode/ u mrak dostojan strahopoštovanja“. Završni stihovi pesme: „Sada dok prebiram po danima svog/ života, ja i dalje nastavljam da mu/ pričam – održavam iluziju da je pored/ mene jedino biće koje me je slušalo.“ Pesma je potresna, osećajna, ona opisuje jedan trenutak, bitni trenutak samoće jedne obične žene. To je nešto što može razumeti i osetiti svako od nas i obuzima nas sažaljenje kad čitamo ove reči. Naravno, to nije jedino osećanje. Pesma nas nagoni da mislimo o onom o čemu govori kao o problemu, o našoj ljudskoj sudbini, o nečemu čega je bilo i čega će biti u našim životima. Ovu pesmu ne moraju da razumeju samo oni koji vole domaće životinje već može da je oseti i razume svako od nas koji je gurnut u samoću ili je njen svedok. Dakle, moram reći da pesnik Danilov u pesmi „Udovica i mačak“ jednostavnim rečima peva o običnom, o samoći udovice, mada i u ovoj pesmi ipak koristi apstraktne reči da bi joj dao i misaonu nijansu i dimenziju. Ponavljam, ova pesma nije samo slika jednog konkretnog trenutka u životu usamljene žene, već je i slika životnog problema, nesreće, tragičnosti, sudbine, žalosti, ali i drugih ljudskih emocija. Ona je i jasan izraz jednostavnog odnosa krhkog i umirućeg bića, domaće životinje, i osetljive i lično nesrećne žene koja se o toj njoj jako dragoj životinji starala.